

УДК 811.161.2:37.011.2

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ФУНДАМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Каплун Д. С.

e-mail: dmytro.kaplun@nure.ua

Науковий керівник – к.іст.н., доц. Бадєєва Л. І.
Харківський національний університет радіоелектроніки,
каф. Українознавства,
м. Харків, Україна

The Ukrainian language plays an important role in professional communication. It supports interaction between specialists, organizations and society. Students need strong language skills to express ideas clearly and prepare academic materials. Ukrainian is used in scientific texts, technical documentation and business correspondence. Correct use of terminology improves understanding between professionals. Knowledge of language norms helps avoid errors in reports, presentations and official documents. Strong language competence supports effective communication in science, education and professional activity.

Для сучасної людини українська мова є важливою частиною для роботи та життя. Вона є ефективним каналом комунікації між фахівцями, бізнесом та суспільством загалом. Для студента це є фундаментом для вміння чітко формулювати думки, якісно писати статті, готувати науковий матеріал та брати участь у професійних розмовах.

Українська мова як інструмент професійної комунікації ґрунтується на чіткій системі мовних норм і наукової термінології. Вона охоплює лексику, граматику, орфографію та стилістику, що формують культуру мовлення і забезпечують правильність, точність та логічність викладу думок. У професійному середовищі особливо важливими є нормативність, доречність і зрозумілість формулювань, адже саме вони сприяють ефективній взаємодії між фахівцями. Академічність і науковість мовлення дозволяють якісно представляти результати досліджень, готувати статті, звіти та презентації.

Окрім офіційних стандартів, кожна компанія має власну корпоративну культуру, тому експерт повинен не тільки знати про ці правила, а й вміти доречно її використовувати. Влучне формування ідей допомагає передавати інформацію без помилок та непорозумінь. Тому професійна мова дозволяє фахівцям різних галузей розуміти один одного. Вона підтримує ефективні комунікаційні взаємодії, що дозволяють науковцям, інженерам та освітянам працювати в одному інформаційному полі.

Важливою рисою сучасної української мови є її здатність адаптуватися до потреб науки, техніки та бізнесу. Розвиток нових галузей знань постійно збагачує мову термінами, поняттями та професійними виразами, що забезпечують точність передачі інформації. Завдяки цьому формується спільний мовний простір, у якому фахівці можуть ефективно обмінюватися своїми думками, ідеями, результатами досліджень та

практичним досвідом. Володіння такою мовою сприяє розвитку критичного мислення, умінню аналізувати інформацію та аргументовано відстоювати власну позицію.

Знання української мови є фундаментом не лише для ділового, а й для технічного спілкування. Сучасна творча чи наукова діяльність неможлива без роботи з інформацією: читання статей, підготовка звітів та робота з аналізом фахової літератури. Дотримання граматичних норм це насамперед повага до адресата, що забезпечує точне сприйняття ідей.

Сфера застосування української мови охоплює всі етапи сучасної професійної діяльності. Її активно задіюють у підготовці науково-технічних матеріалів, зокрема дипломних робіт та фахових статей, написання тез та звітів. Мова використовується під час створення технічної документації. До якої можна віднести інструкції, звіти, технічні описи, проектні документи. Водночас ділове листування та офіційний документообіг між структурами також базуються на мовних стандартах. Окрім суто технічного аспекту, державна мова є незамінною в офіційному листуванні, забезпечуючи чіткий обмін запитами та повідомленнями між організаціями. Важливою складовою залишається і жива комунікація, проведення лекцій та презентацій, де експерт має детально роз'яснювати результати своєї праці та фахово дискутувати з колегами або аудиторією.

Труднощі під час співбесід часто виникають там, де закінчується вільне володіння мовою професії. Коли кандидату бракує термінологічної бази або він припускається грубих граматичних помилок, якість комунікації стрімко падає. Це стосується не лише усних відповідей, а й письмових звітів, де неточність може призвести до непорозумінь. Саме тому бездоганне знання сучасної української мови, її орфографії та стилістики є обов'язковою вимогою для викладача чи експерта, адже це єдиний шлях до створення зрозумілих і доречних повідомлень.

Незалежно від того, чи йдеться про студента, досвідченого експерта чи пересічного громадянина, українська мова виступає фундаментальним інструментом професійного зростання. Вона не просто забезпечує ефективну роботу, а й стає ключовим чинником у стандартизації дослідницьких даних та налагодженні якісної комунікації всередині колективу. Це той універсальний складник, що однаково ефективно працює і в суворому технічному дискурсі, і в гнучких форматах ділових переговорів.

Список використаних джерел

1. Бондаренко О. М. Вступ до спеціальності : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с.

2. Мацько Л. І., Сидоренко О. М. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Вища школа, 2019. 352 с.

3. Міністерство освіти і науки України. Українська мова у професійній діяльності : вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 08.03.2026).